

Straffelovens kapitel 7 om betingede domme indeholder i § 58 bestemmelser om to former for delvis betinget dom. Stk. 1 handler om deling af en frihedsstraf i en ubetinget og en betinget del. Stk. 2 giver mulighed for at idømme en ubetinget bøde i forbindelse med betinget dom (herunder delvis betinget frihedsstraf efter stk. 1). Begge domstyper er indført i 1961, og de kan begge anvendes, uanset om der foreligger én eller flere lovovertrædelser til pådømmelse. Om domsformen anføres følgende af Waaben, Strafferettens almindelige del (1989) s. 277:

»Den delvis betingede dom er beregnet for tilfælde hvor retten pdes. anser en ubetinget straf for nødvendig, men pda. også finder, at oplysninger om tiltaltes personlige forhold taler for en betinget dom. Da dommen ikke kan blive rent betinget, bliver den altså delvis betinget. Ved en sådan dom opnås, at der kan iværksættes tilsyn og eventuelt anden forsorg efter en vis tids afsoning. Domsformen gør det muligt for retten at fastholde et passende udmålingsniveau og samtidig give udtryk for at den fuldbyrdede straf bør være kortere.

Retten kan vælge, om den vil udmåle den samlede forskyldte straf eller undlade dette (jf. § 56). I alle tilfælde skal der ske udmåling af den ubetingede delstraf, og maximum er som nævnt 3 måneder. Hvis den samlede straf ikke udmåles, vil det altså i prøvetiden efter straffuldbyrdelse være uvist hvilken yderligere straf der kan blive tale om i tilfælde af overtrædelse.«

Ifølge kriminalstatistikken er der i 1985-87 årligt afsagt 900-1.000 domme til delvis ubetinget frihedsstraf. Det samlede antal ubetingede frihedsstraffe for straffelovsovertrædelser (incl. de førstnævnte tal) var i de samme år omkring 7.000 årligt, og kombinationsdommene har udgjort 13-15% heraf. Straffdelingsmuligheder i henhold til straffelovens § 58 har således fundet en ret udstrakt anvendelse.

13.2. 3 måneders grænsen i § 58, stk. 1.

Straffelovrådet har overvejet et spørgsmål, der ikke har nogen direkte sammenhæng med anvendelsen af samfundstjeneste. Det er spørgsmålet om en ændring af reglen i § 58, stk. 1, hvorefter den ubetingede del af en delvis betinget dom højst kan være 3 måneder.

Denne grænse var oprindeligt bestemt af forholdet til reglerne om prøveløsladelse. Indtil 1982 var det en forudsætning for prøveløsladelse, at der var udstået mindst 4 måneder af straffetiden. Muligheden for at bestemme strafdeling ved dom efter § 58, stk. 1,

blev derfor begrænset til de tilfælde, hvor prøveløsladelse ikke var mulig.

Da grænsen for prøveløsladelse i 1982 blev nedsat til 2 måneder, valgte man at lade 3 måneders grænsen i § 58, stk. 1, blive stående, idet det samtidig bestemtes, at der ikke kunne ske prøveløsladelse med hensyn til den ubetingede delstraf efter § 58, stk. 1.

Det er Straffelovrådets opfattelse, at der i praksis er et vist behov for ved afsigelse af kombinationsdom at kunne gøre en strafdel på lidt mere end 3 måneders fængsel ubetinget. Problemerne opstår normalt ikke i de tilfælde, hvor den ubetingede strafdel på 4-5 måneder, som findes passende, udgør to trediedele af den samlede forskyldte straf. Her kan man idømme denne straf og vente, at prøveløsladelse efter hovedreglen herom vil indtræde. Derimod kan domstolene ikke have nogen særlig velbegrunnet forventning om, at ekstraordinær prøveløsladelse efter den halve tid vil blive indrømmet. Der forekommer tilfælde, hvor den forskyldte straf efter sædvanlig udmålingspraksis ligger på et niveau af 8-12 måneders fængsel, eventuelt lidt mere, og hvor retten finder, at personlige forhold taler for en reduceret fuldbyrdelsestid, men vanskeligt kan gøre det forsvarligt at sætte den ubetingede strafdel så lavt som til 3 måneder.

Der kan også peges på de tilfælde, hvor retten skal fastsætte straf efter § 61, stk. 2, som følge af ny kriminalitet i prøvetiden. Hvis der ikke kan gives en rent betinget dom for den samlede kriminalitet, og hvis fastsættelse af ubetinget straf alene for den nye kriminalitet er en utilfredsstillende løsning, vil en kombinationsdom være den nærliggende mulighed for at undgå en samlet ubetinget straf. Men også i denne situation sætter § 58, stk. 1, en grænse, der kan udelukke en passende strafdeling.

Der kendes endvidere fra praksis eksempler på, at spørgsmålet har foreligget i sager om pådømmelse af kriminalitet, der er begået forud for en allerede pådømt kriminalitet, der enten har medført betinget eller ubetinget dom. Det drejer sig altså om den i § 61, stk. 1, og § 89 beskrevne situation, hvor den samlede kriminalitet kunne have været pådømt under ét. Hvis en person eksempelvis er idømt 4 måneders fængsel for vold og nu tiltales for hidtil uopdagede tyverier, der i sig selv taler for en betinget dom, vil det være udelukket at fastsætte straffen således, at det samlede resultat er en kombinationsdom med voldsstraffen på 4 måneder som den ubetingede strafdel.

Det er Straffelovrådets forslag, at 3 måneders grænsen i § 58, stk. 1, sættes op til 6 måneder. Det vil som hidtil være en forudsætning, at en ubetinget straf findes påkrævet, og at tiltaltes personlige forhold på den anden side taler for en strafdeling, der